

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ директора
КЗ "Гайворонський ліцей № 2"
Гайворонської міської ради
Кіровоградської області
від 02.09.2020 р. № 61

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості освіти
в Комунальному закладі "Гайворонський ліцей № 2"
Гайворонської міської ради Кіровоградської області

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (далі – Положення) Комунального закладу "Гайворонський ліцей № 2" Гайворонської міської ради Кіровоградської області (далі – ліцей) визначає систему процедур і заходів, які створюють його структуру.

1.2. Положення розроблено відповідно до вимог Законів України "Про освіту" (стаття 41. Система забезпечення якості освіти), "Про повну загальну середню освіту" (стаття 42. Система забезпечення якості повної загальної середньої освіти та стаття 43. Забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти); розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р "Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року"; ДСТУ ISO 9001: 2015 Системи управління якістю. Вимоги; ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів; наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17 "Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти" та затверджено педагогічною радою гімназії (протокол від 11 січня 2019 року № 4), наказу Міністерства освіти і науки від 30 листопада 2020 року № 1480 "Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти".

1.3. Даним Положенням визначається, що внутрішня система забезпечення якості освіти спрямовується на вдосконалення всіх напрямків діяльності КЗ "Гайворонський ліцей № 2" для спрямування та контролю діяльності закладу щодо забезпечення якості освіти.

1.4. Норми Положення дотримуються усіма учасниками освітнього процесу ліцею.

1.5. Заступники директора з навчально-виховної роботи координують результативне запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти та забезпечують вивчення й оцінювання системи за кожним з напрямів.

1.6. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти схвалюється педагогічною радою, яка має право за потреби вносити зміни та доповнення і затверджується наказом директора КЗ "Гайворонський ліцей № 2".

1.7 Директор забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї.

1.8. Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти оприлюднюється на сайті закладу.

II. СТРАТЕГІЯ (ПОЛІТИКА) ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

2.1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на принципах:

- цілісності – єдність усіх видів освітніх впливів на здобувача освіти, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості освітньої діяльності.

2.2. Забезпечення якості освіти передбачає здійснення відповідних процедур і заходів:

- функціонування системи формування компетентностей учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- посилення кадрового потенціалу ліцею;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

2.3. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:

- самооцінку ефективності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

2.4. Завдання моніторингу якості освіти:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в ліцеї;
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;

- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в ліцеї.

2.5. Моніторинг у ліцеї здійснюють:

- директор та його заступники;
- засновник;
- органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
- громадськість.

2.6. Основними формами моніторингу є:

- проведення контрольних робіт;
- участь здобувачів освіти у Всеукраїнських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, конкурсах;

- перевірка документації (річний план роботи, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали, план заходів із запобігання боулінгу, календарні (поурочні) плани вчителів, правила внутрішнього трудового розпорядку тощо);

- система охорони праці;
- правила поведінки здобувачів освіти в ліцеї;
- опитування, анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків);
- інтерв'ю (з педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування);

- анкетування - фокус-групи (з батьками, учнями, представниками учнівського самоврядування, педагогами);
- відвідування навчальних занять, заходів.

2.7. Моніторинг може включати:

1) за системою оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти:

- навчальні досягнення здобувачів освіти (за роками);
- навчальних досягнення здобувачів освіти з предметів;
- державну підсумкову атестацію в 4-х класах;
- державну підсумкову атестацію в 9-х класах;
- державну підсумкову атестацію в 11-х класах;
- нагородження здобувачів освіти;
- участь здобувачів освіти в олімпіадах;
- участь здобувачів освіти в конкурсах;
- участь здобувачів освіти у спортивних змаганнях;
- охоплення здобувачів освіти додаткової освітою;
- кількість здобувачів освіти пільгових категорій та надання їм допомоги;
- кількість здобувачів освіти, які потребують особливої педагогічної уваги і схильних до правопорушень;
- дозвілля здобувачів освіти;
- пропуски занять здобувачів освіти;

- оздоровлення здобувачів освіти влітку.

2) за системою педагогічної діяльності:

- кількісний склад працівників;
- освітньо-кваліфікаційний рівень педагогічних працівників;
- розподіл працівників за віком;
- склад працівників за педагогічним стажем;
- розподіл педпрацівників за кваліфікаційними категоріями;
- наявність педагогічних працівників з почесним званням;
- рух кадрів;
- кількість педагогічних працівників, які працюють за строковим трудовим

договором;

- наявність вакантних посад;
- заохочення педагогічних працівників;
- стимулювання професійної майстерності педпрацівників на рівні закладу;
- підвищення кваліфікації педпрацівників;
- атестація педпрацівників;
- підбор педагогічних працівників;
- розстановка педкадрів;
- спостереження за проведенням навчальних занять.

3) за освітнім середовищем:

- санітарно-гігієнічні умови;
- стан забезпечення навчальних приміщень;
- стан забезпечення закладу комп'ютерною технікою;
- безпека спортивних та ігрових майданчиків;
- робота їдальні;
- вплив середовища на навчальну діяльність.

4) За системою управлінської діяльності:

- персональний внесок директора у підвищення рівня організації освітнього процесу;

- заходи щодо зміцнення та модернізації матеріально-технічної бази ліцею;
- виконання функціональних обов'язків щодо забезпечення обов'язковості повної загальної середньої освіти (охоплення навчанням дітей шкільного віку, продовження навчання випускників 9 класу);

- заходи щодо забезпечення ліцею педкадрами та доцільність їх розстановки;

- методична робота з педагогічними кадрами;
- підвищення якості освітнього процесу;
- створення умов для варіативності навчання та впровадження педагогічних технологій у освітній процес;

- організація різних форм позаурочної навчально-виховної роботи;
- медичне обслуговування здобувачів ліцею,
- організація харчування у закладі,
- соціальний захист, збереження та зміцнення здоров'я учасників освітнього процесу;

- моральне та матеріальне стимулювання здобувачів освіти та педпрацівників;

- робота з батьками та громадськістю;
- дотримання правопорядку неповнолітніми;
- залучення педагогічної та батьківської громадськості ліцею до управління його діяльністю;
- співпраця з громадськими організаціями;
- дисциплінарна практика та аналіз звернень громадян з питань діяльності ліцею;
- реагування директора на зауваження та пропозиції, викладені батьківським комітетом, радою та піклувальною радою ліцею, батьками, представниками інших органів громадського самоврядування;
- залучення додаткових джерел фінансування закладу та їх раціональне використання.

2.8. Критерії моніторингу:

- систематичність;
- об'єктивність;
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

2.9. Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в ліцеї;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

2.10. Підсумки моніторингу:

- узагальнення результатів у схемах, діаграмах, аналітично-інформаційних матеріалах;
- розроблення рекомендацій;
- прийняття управлінських рішень щодо планування та корекції роботи ліцею;
- використання даних моніторингу для обговорення на засіданнях педагогічної ради, нарад при директору, засідань методичних комісій.

2.11. Показники опису та інструментів моніторингу якості освіти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності, якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент учнів;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання учнів;
- педагогічна діяльність;
- управління закладом;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу ліцею.

2.12. Завданнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти КЗ "Гайворонський ліцей № 2" є:

реалізація політики ліцею щодо забезпечення якості освітньої діяльності, що передбачає:

- планування якості освіти (визначення стратегії, політики, цілей та вимог до якості освіти);
- розроблення й оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освітньої діяльності в ліцеї;
- підготовку пропозицій, рекомендацій щодо удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї;
- координація роботи ліцею та його філій з питань якості освітньої діяльності та якості освіти.

2.13. Основними складовими внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педпрацівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;

2.14. Основними напрямками внутрішньої системи забезпечення якості освіти ліцею є:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

2.15. Основними політиками і процедурами вивчення якості освітньої діяльності в ліцеї є:

- система внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти (моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти, моніторинг адаптації дітей у закладі, моніторинг наступності між початковим та базовим рівнями освіти тощо);
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти відповідно до статті 30 Закону України "Про освіту";
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників і здобувачів освіти.

2.16. Процес створення та реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти базується на таких принципах:

- автономія закладу освіти;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- гнучкість і адаптивність системи освітньої діяльності;
- гуманізм;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- демократизм;
- державно-громадське управління;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою;
- людиноцентризм, дитиноцентризм;
- постійне вдосконалення освітньої діяльності;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- урахування впливу зовнішніх чинників;
- цілісність системи управління якістю освіти.

2.17. Метою розбудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї є:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри громади до ліцею;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти.

2.18. Основними цілями системи внутрішнього забезпечення якості освіти КЗ "Гайворонський ліцей № 2" є:

- формування стійкої довіри до ліцею;
- забезпечення і підвищення якості освітньої діяльності, її відповідності ліцензійним умовам надання освітніх послуг, державним освітнім стандартам;
- забезпечення розуміння, врахування та узгодження потреб щодо надання освітніх послуг;
- впровадження механізму самоаналізу як невід'ємного компоненту безперервного розвитку ліцею.

2.19. Відповідальність за впровадження внутрішньої системи якості освіти в КЗ "Гайворонський ліцей № 2" покладається на директора.

ІІІ. СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в КЗ "Гайворонський ліцей № 2" формуються відповідно до Законів України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту".

3.2. Кожен учасник освітнього процесу ліцею зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності.

3.3. Директор та інші педагогічні працівники ліцею забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до своєї компетентності.

3.4. Завдання академічної доброчесності полягають у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, науковій, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання порушення академічної доброчесності.

3.5. Педагогічні працівники та здобувачі освіти закладу, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, зобов'язуються дотримуватися академічної доброчесності в КЗ "Гайворонський ліцей № 2".

3.6. Учасники освітнього процесу під час навчання мають керуватися сукупністю етичних принципів та визначених законом правил з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

3.7. Порушеннями академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання педагогічними працівниками та іншими особами допомоги учням під час проходження ними підсумкового оцінювання (семестрового та річного),

державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання, не передбаченої умовами та/або процедурами їх проходження;

- використання учнем під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів;
- проходження процедури оцінювання результатів навчання замість інших осіб;
- необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації чи сертифікації.

3.8. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками в ліцеї передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.9. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти в закладі передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.10. Факт порушення академічної доброчесності враховується під час вирішення питання про притягнення педагогічного працівника до дисциплінарної відповідальності; конкурсного відбору на посаду керівника закладу освіти.

3.11. Рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесності та визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада за участю працівника та/або його законного представника.

3.12. Рішення про академічну відповідальність учнів приймає педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесності, або педагогічна рада закладу освіти відповідно до положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти.

3.13. Рішення про позбавлення учня стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах, отриманих із порушеннями академічної доброчесності, приймає орган (посадова особа), який їх надав (присвоїв) у порядку, визначеному законодавством.

3.14. Кожен учасник освітнього процесу, стосовно якого порушено питання про порушення ним академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

3.15. Педагогічні працівники, стосовно яких встановлено факт порушення академічної доброчесності в КЗ "Гайворонський ліцей № 2" можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- не можуть бути залучені до проведення процедур та заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань;
- не можуть бути допущені до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання;
- не можуть отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року.

3.16. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти закладу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як:

- зауваження;
- повторне проходження підсумкового оцінювання;
- повторне проходження державної підсумкової атестації;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

3.17. Види академічної відповідальності, що можуть бути застосовані до здобувачів освіти та педагогічних працівників, повинні бути співмірними із вчиненими порушеннями. За одне порушення може бути застосовано лише один із видів академічної відповідальності.

3.18. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене у порядку, визначеному положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу освіти.

3.19. Директор здійснює керівництво та контроль за дотриманням академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу закладу.

3.20. Директор вживає всіх заходів щодо належного функціонування та дотримання норм положення в закладі усіма учасниками освітнього процесу.

3.21. Педагогічна рада приймає рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесності та визначає вид академічної відповідальності.

3.22. Педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесності, або педагогічна рада приймають рішення про академічну відповідальність здобувачів освіти ліцею.

3.23. Орган (посадова особа), який надав (присвоїв) академічну стипендію, призові місця на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах, що були отримані з порушеннями академічної доброчесності, приймає рішення про позбавлення таких стипендій, місць у порядку, визначеному законодавством.

3.24. Усі учасники освітнього процесу ліцею діють спільно та злагоджено, забезпечуючи дотримання академічної доброчесності в закладі. Дотримуються високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, науковій, виховній тощо), підтримують особливі взаємовідносини між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігають порушенням академічної доброчесності.

IV. СИСТЕМА САМООЦІНЮВАННЯ

4.1. Система самооцінювання освітньої діяльності ліцею передбачає оцінювання освітніх і управлінських процесів, тобто встановлення рівня їх якості та ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти (далі – оцінювання).

4.2. В ліцеї визначається працівник, який буде координувати результативне запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, створюються робочі групи, які забезпечуватимуть вивчення та оцінювання системи за кожним із напрямів, систематично проводимуться навчання з відповідальними особами щодо визначення й аналізу відповідного компонента системи забезпечення якості освітньої діяльності.

4.3. КЗ "Гайворонський ліцей № 2" обирає варіант самооцінювання відповідно до потреб, зокрема:

- щорічне комплексне самооцінювання (за напрямками, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості освіти) або щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти (початкова, базова, профільна освіта);
- періодично комплексне оцінювання (1 раз на 5 років), що дасть можливість прослідкувати динаміку якості освітньої діяльності через порівняння результатів вимірювання одного й того самого критерію впродовж певного проміжку часу, долучаючи до процесу оцінювання діяльності ліцею представників учнівського самоврядування, батьків, а за можливості – фахівців у сфері оцінювання якості освіти, освітніх експертів.

4.4. Тривалість, періодичність, етапи вивчення та оцінювання визначаються закінченим циклом – навчальним роком. Самооцінювання здійснюється впродовж навчального року.

4.5. Самооцінювання освітніх і управлінських процесів здійснюється за рівнями:

- перший (високий);
- другий (достатній);
- третій (вимагає покращення);
- четвертий (низький).

4.6. Самооцінювання ліцею здійснюється за чотирма напрямками:

- освітнє середовище;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників;
- управлінські процеси.

4.7. За результатами вивчення внутрішньої системи забезпечення якості якості освіти оцінюється рівень якості освітньої діяльності. В ліцеї використовується три підходи до самооцінювання: кількісний, описовий та комбінований (поєднання кількісного й описового). За необхідності описові характеристики преводяться у кількісну шкалу (кількість набраних балів).

4.8. Кількісний розподіл вимог/правил, критеріїв та індикаторів за напрямками здійснюється відповідно до таблиці 1:

Таблиця 1

**Кількісний розподіл вимог/правил, критеріїв, індикаторів за
напрямами самооцінювання освітніх і управлінських процесів
Комунального закладу "Гайворонський ліцей № 2"**

Напрямок оцінювання	Кількість вимог/ правил організації освітніх і управлінських процесів	Кількість критеріїв оцінювання	Кількість індикаторів оцінювання
Освітнє середовище ліцею	1	7	16
	1	3	13
	1	5	13
Всього:	3	15	42
Система оцінювання здобувачів освіти ліцею	1	3	4
	1	2	3
	1	2	3
Всього:	3	7	10
Педагогічна діяльність педагогічних працівників ліцею	1	6	6
	1	2	3
	1	3	4
	1	2	2
Всього:	4	13	15
Управлінські процеси ліцею	1	4	9
	1	2	4

	1	3	5
	1	6	8
	1	2	3
Всього:	5	17	29
Загальна кількість	15	52	96

4.9. Взаємозв'язок напрямів самооцінювання, вимог/правил, критеріїв, індикаторів, методів збору інформації та інструментарію здійснюється відповідно до узагальненої таблиці критеріїв, індикаторів та інструментарію для оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу загальної середньої освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти (додаток 1).

4.10. Самооцінювання в ліцеї здійснюється згідно Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 р. № 54, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 10 лютого 2020 року за № 154/34437.

4.11. З метою самооцінювання напрямів і підготовки рекомендацій, що надаються директору, члени робочої групи закладу дотримуватися наступного алгоритму дій:

- збір та узагальнення інформації, отриманої під час спостереження, опитування та вивчення документації;
- узагальнення інформації;
- співставлення узагальненої інформації з вербальним шаблоном, наведеним у таблиці "Орієнтовні рівні оцінювання закладу загальної середньої освіти щодо дотримання вимоги/правила організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти" (Додаток 2);

- оцінювання вимоги/правила;
- оцінювання напряму;
- оформлення Звіту про проведення самооцінювання;
- підготовка рекомендацій, шляхів вирішення проблемних питань, виявлених під

час самооцінювання щодо вдосконалення освітньої діяльності ліцею;

- формування матеріалів за результатами проведеного самооцінювання закладу.

4.12. Збір та узагальнення інформації, отриманої під час спостереження, опитування та вивчення документації фіксується у формах:

- вивчення документації;
- вивчення педагогічної діяльності під час проведення самооцінювання;
- спостереження за освітнім середовищем під час проведення самооцінювання.

4.13. Для проведення анкетування в ліцеї використовують анкети для:

- педагогічних працівників;
- батьків здобувачів освіти;
- учня/учениці.

4.14. За узагальненими результати анкетування директор визначає:

- пріоритетні напрями підвищення рівня організації освітніх і управлінських процесів у ліцеї;

- тенденції розвитку освітніх і управлінських процесів у ліцеї та внесення відповідних коректив до Річного плану та/або стратегії розвитку закладу за результатами анкетування, отриманих у ході проведення комплексного самооцінювання;

- кількісне вираження результатів проведеної роботи за результатами анкетування учасників освітнього процесу під час самооцінювання.

4.15. Самооцінювання освітніх і управлінських процесів ліцею та внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється за таблицею 2.

Таблиця 2

**Узагальнена таблиця
критеріїв, індикаторів та інструментарію
для оцінювання освітніх і управлінських процесів
Комунального закладу "Гайворонський ліцей № 2"
та внутрішньої системи забезпечення якості освіти**

Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації	Інструментарій, що буде використано для оцінювання	Отримані результати
1	2	3	4	5
Напрямок оцінювання II. Оцінювання здобувачів освіти				
Вимога 2.3 Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання				
2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	2.3.2.1. Учителі в системі оцінювання навчальних досягнень використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання	2.3.2.1. Спостереження (навчальне заняття). Опитування (інтерв'ю із заступником керівника, анкетування здобувачів	1. Форма вивчення педагогічної діяльності (Р. І питання 8 п. 3). 2. Перелік питань для інтерв'ю із заступником керівника (п. 21) / перелік питань для інтерв'ю із	

	ння здобувачів освіти	освіти, педагогічних працівників)	керівником закладу освіти з малою наповнюваністю дітей (п. 20). 3. Анкета для учня/учениці (п. 25). 4. Анкета для педагогічних працівників (п. 7)	
--	-----------------------	-----------------------------------	---	--

4.16. З метою оцінювання вимоги/правила зіставляється узагальнена інформація, описана робочою групою ліцею в довідці з вербальним шаблоном "Орієнтовні рівні оцінювання закладу загальної середньої освіти щодо дотримання вимоги/правила організації освітніх і управлінських процесів ліцею та внутрішньої системи забезпечення якості" та відмічаються всі збіги.

4.17. Рівень якості освітньої діяльності вимоги/правила визначається за більшістю збігів інформації, отриманої у процесі самооцінювання ліцею, з вербальним шаблоном, описаним у Додатку 2, по кожному із критеріїв вимоги.

4.18. При наявності одного і більше збігів з вербальним шаблоном, що відповідає низькому рівню, вимога не може бути оцінена на високий чи достатній рівень. Якщо кількість збігів розподілилася порівну між високим, достатнім і рівнем, що вимагає покращення, то використовується метод відкидання крайніх правих і лівих результатів вибірки. Тобто відкидається високий рівень та рівень, що вимагає покращення, в такому випадку вимога оцінюється на достатній рівень.

Критерії 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4., 1.1.5., 1.1.6., 1.1.7., 1.3.3., 1.3.4., 1.3.5., 2.2.1., 2.3.1., 3.2.2., 3.3.1., 4.3.1., 4.3.3., 4.5.1. складаються з двох індикаторів. При зіставленні інформації, отриманої в процесі самооцінювання, з вербальним шаблоном, можливі випадки, коли збіги в межах критерію, що складається з двох індикаторів, розподілилися між різними рівнями. Тобто, у разі виникнення спірної ситуації, оцінювання здійснюється за нижчим зазначеним рівнем. Наприклад, при оцінюванні вимоги 2.1. збіги інформації, отриманої при самооцінюванні з вербальним шаблоном, в межах критерію 2.1.1. розподілилися між достатнім рівнем і рівнем, що вимагає покращення. Відповідно при оцінюванні вимоги до уваги береться рівень, що вимагає покращення.

Водночас, коли збіги розподілилися між високим і достатнім рівнями, при оцінюванні вимоги враховуються збіги, що відповідають високому рівню.

4.19. Підсумковий результат самооцінювання в ліцеї здійснюється шляхом знаходження середньоарифметичного значення отриманих оцінок за кожною з вимог/правил, що входять до напрямку.

Щоб оцінити напрям за вимогами/правилами потрібно зробити два кроки:

1. Вирахувати середньоарифметичне значення вимог/правил освітнього напрямку.
2. Зіставити отримане середньоарифметичне значення зі шкалою визначення рівня якості освітньої діяльності.

Наприклад, напрям "Освітнє середовище" складається з трьох вимог/правил. Розподіл балів за вимогами/правилами становить:

- оцінка вимоги/правила 1.1. "Освітнє середовище забезпечує комфортні та безпечні умови навчання та праці" відповідає рівню, що вимагає покращення (2 бали);

- оцінка вимоги/правила 1.2. "Освітнє середовище закладу освіти вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації" відповідає достатньому рівню (3 бали);

- оцінка вимоги/правила 1.3. "Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору" відповідає низькому рівню (1 бал).

Знаходимо середньоарифметичне значення за формулою:

$$p = \frac{p_1 + p_2 + \dots + p_n}{n} \quad (\text{формула 1}),$$

де:

p – середньоарифметична оцінка напрямку;

p_n – бал вимоги/правила;

n - кількість вимог/правил у напрямі.

$$2 = \frac{2+3+1}{3} \quad (\text{формула 1}),$$

Зіставляємо отримане значення середньоарифметичної оцінки напрямку зі шкалою визначення рівня якості освітньої діяльності (таблиця 4).

Таблиця 3

Шкала визначення рівня якості освітньої діяльності

1,0 – 1,65	1,66 – 2,65	2,66 – 3,60	3,61 – 4,0
низький рівень	рівень, що вимагає покращення	достатній	високий

Отриманий середньоарифметичний бал 2,0 знаходиться у проміжку між 1,66 та 2,65 і відповідає рівню, що **"вимагає покращення"** якості освітньої діяльності.

4.20. Визначені рівні вимог/правил та напрямів у балах (для напрямів це – отримане середньоарифметичне значення) фіксуються у письмових висновках, які є складовою щорічного звіту про діяльність закладу освіти.

4.21. Результати оцінювання визначають:

1) освітнє середовище:

- комфорт та безпечні умови навчання та праці;
- середовище, вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- інклюзивний, розвивальний та мотивуючий до навчання освітній простір;
- наявність Плану заходів щодо запобігання булінгу;
- наявність стендів, які доносять до дітей їх права та дії у випадку булінгу.

2) здобувачі освіти:

- робота здобувачів освіти під час навчального процесу;
- наскільки залучені до роботи на уроці;
- зацікавленість темою уроку;
- співпраця між здобувачами освіти під час навчального заняття;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої системи оцінювання навчальних досягнень;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження коригування результатів навчання;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;
- академічна доброчесність здобувачів освіти.

3) педагогічні працівники:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності;
- використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- досягнення мети, завдань та очікуваних результатів навчального заняття;
- підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників (спілкування державною мовою, спілкування іноземними мовами, математична компетентність, компетентності в природничих науках, інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, соціальні та громадянські компетентності, ініціативність та підприємливість, загальнокультурна грамотність, екологічна грамотність і здорове життя);
- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками чи іншими законними представниками, працівниками ліцею;
- академічна доброчесність педагогічних працівників;
- оцінювання роботи учня опираючись на критерії оцінювання;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- застосовування в роботі словесного оцінювання;
- використання формульованого оцінювання;
- надання здобувачам освіти часу на обдумування відповіді;
- надання здобувачеві освіти зворотного зв'язку щодо якості виконання завдання, наявність наскрізної виховної складової на уроці;

- наявність наскрізної змістової лінії під час навчального заняття (екологічна безпека і сталий розвиток, громадянська відповідальність, здоров'я і безпека, підприємливість і фінансова грамотність);

- доречність використання ІКТ;
- обладнання відповідних навчальних засобів;
- партнерство і особистісно орієнтований підхід;
- обсяг домашнього завдання.

4) управлінські процеси ліцею:

- наявність стратегії та системи планування діяльності ліцею, моніторинг виконання поставлених цілей та завдань;
- формування довіри, прозорості дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії ліцею з місцевою громадою;
- реагування керівництва закладу на повідомлення педагогічних працівників про випадки булінгу;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

4.22. За результатами проведеного самооцінювання обов'язково визначаються шляхи вдосконалення освітньої діяльності, які мають бути частиною річного плану роботи ліцею на наступний навчальний рік.

4.23. Отримані результати вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї розглядаються на засідання педагогічної ради. Щорічний звіт оприлюднюється на сайті ліцею.

V. КРИТЕРІЙ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

5.1. Зорієнтування компетентної освіти має спрямовуватися на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

5.2. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

5.3. Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

5.4. До ключових компетентностей належать:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади,

можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

5.5. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

5.6. При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

5.7. Характеристики якості знань, що взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

5.8. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти у ліцеї визначаються на основі положень відповідних наказів Міністерства освіти і науки України та чинного законодавства щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти:

1. Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень здобувачів освіти в першому класі має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2018 року № 924 "Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі").

2. Навчальні досягнення здобувачів освіти других класів підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання учнів других класів здійснюється вербально

(відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27 серпня 2019 року № 1154 "Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу").

3. Для здобувачів освіти третіх класів застосовується формувальному і підсумковому (тематичному, семестровому, річному) оцінюванню. Важливу роль у формувальному та підсумковому оцінюванні відіграють критерії, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного різновиду роботи та різновиду діяльності учнів з орієнтуванням на вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначених Державним стандартом до другого циклу навчання, й очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі закладу (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 вересня 2020 року № 1146 Міністерства освіти і науки Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи").

4. Оцінювання навчальних досягнень учнів 4 класів здійснюється вербально (відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 426 "Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти", наказу Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року № 1222 "Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти", наказу Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2016 року № 1009 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року № 1222"):

- з предметів інваріантної складової: "Інформатика", "Музичне мистецтво", "Образотворче мистецтво", "Основи здоров'я", "Фізична культура", "Я у світі" та "Трудове навчання".

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за 12-бальною шкалою:

- з предметів інваріантної складової освітніх галузей: "Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)", "Математика", "Природознавство".

5. Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу від 21 серпня 2013 року № 1222 "Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти").

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень здобувачів освіти: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

6. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти старшої школи здійснюється за 12-бальною системою(шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12 (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від

13 квітня 2011 року № 329 "Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (10-11 класи)").
 Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення здобувачів освіти з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

6.9. Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту в закладі, відбувається відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 "Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації" (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 18 лютого 2019 року № 221, від 19 лютого 2020 року № 246) та чинного законодавства.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
учнів 4 класів початкової школи**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількарізного їх пояснення
II. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії

	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
учнів основної й старшої школи**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання

II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

5.10. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

VI. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

6.1. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17 "Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти".

Вимога 1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.

1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.

1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).

1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо).

1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.

1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

Вимога 2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти.

Вимога 3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти.

Критерії оцінювання:

3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.

3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

Вимога 4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.

4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

4.3. Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

6.2. Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація та сертифікація, яка проводиться відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України "Про освіту", постанови Кабінету Міністрів України № 1190 від 27 грудня 2018 року та на підставі п.1.5, п.2.1, п.2.2 Типового

положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 930 від 06 жовтня 2010 року (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України № 1473 від 20 грудня 2011 року та № 1135 від 08 серпня 2013 року).

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня, здійснюється згідно таблиці 4:

Таблиця 4

Критерії оцінювання роботи вчителя

I. Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток	Володіє методами науководослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики

		особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання,	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого

		використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо обрати оптимальне рішення	прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях
II. Результативність професійної діяльності вчителя			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальним і планами з обдарованими і слабкими дітьми
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє

	знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	

4.Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні і можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук
---------------------------	---	---	---

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її

		самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування;	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у

	намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією

7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей
---------------------------------------	--	--	--

ВІІ. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ

7.1. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17 "Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти".

7.2. Самооцінювання управлінської діяльності керівників здійснюється за вимогами та критеріями:

Вимога 1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності ліцею, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

Критерії оцінювання:

1.1. У ліцеї затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

1.2. У ліцеї річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку та з урахуванням освітньої програми.

1.3. У ліцеї здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.

1.4. Керівництво ліцею планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

Вимога 2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

Критерії оцінювання:

2.1. Керівництво ліцею сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.

2.2. Ліцей оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

Вимога 3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

3.1. Директор ліцею формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.

3.2. Керівництво ліцею за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності.

3.3. Керівництво ліцею сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

Вимога 4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодія ліцею з місцевою громадою.

Критерії оцінювання:

4.1. У ліцеї створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.

4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.

4.3. Керівництво ліцею створює умови для розвитку громадського самоврядування.

4.4. Керівництво ліцею сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.

4.5. Режим роботи ліцею та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам.

4.6. У ліцеї створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Вимога 5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

5.1. Ліцей впроваджує політику академічної доброчесності.

5.2. Керівництво ліцею сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

7.3. Формою контролю за діяльністю керівників є атестація.

7.4. Ефективність управлінської діяльності директора під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток та самовдосконалення директора у сфері управлінської діяльності;
- базування стратегічного планування на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку ліцею;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;

- поширення позитивної інформації про заклад;
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;

- позитивна оцінка компетентності директора з боку працівників.

7.5. Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

VIII. КРИТЕРІЙ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

8.1. Спостереження за освітнім середовищем фіксує, що є в наявності в ліцеї і чого не вистачає з метою визначення, що є актуальним для закладу, над якими питаннями потрібно працювати в майбутньому.

8.2. Самооцінювання освітнього середовища здійснюється за вимогами та критеріями:

Вимога/правило 1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

Критерій 1.1.1. Безпечність та комфортність для навчання та праці приміщення і території ліцею:

- огляд території та приміщення ліцею (огороження території, облаштування спортивних та ігрових майданчиків, озеленення території, відокремленість приміщень початкової школи від приміщень учнів старших класів, чи не створює облаштування приміщень загрози травмування учнів та працівників ліцею тощо);
- аналіз режиму прибирання (чи забезпечується чистота, охайність місць спільного користування, коридорів та навчальних приміщень, спортивної зали, дотримання провітрювання приміщень);
- огляд туалетних кімнат на предмет відповідності санітарним умовам та облаштуванню усім необхідним (вода, мило, папір, рушники тощо);
- огляд приміщення для харчування (санітарно-гігієнічний стан, забезпеченість меблями, посудом тощо) та приміщень для приготування їжі (дотримання режиму зберігання продуктів та готових страв);
- аналіз дотримання санітарно-гігієнічних вимог (температурного режиму в ліцеї, рівня освітлення, забезпечення питного режиму);
- вивчення питання щодо проведеної роботи зі здобувачами освіти щодо дотримання гігієнічних вимог (наявність інформаційних стендів (плакатів), бесіди зі здобувачами освіти, актуалізація питань гігієни на уроках біології, основ здоров'я тощо);

- аналіз гнучкості дизайну (оформлення кабінету має бути зосереджено на учневі, а не на робочому місці вчителя чи класній дошці);
- вивчення питання поділу класної кімнати (навчального кабінету) початкової школи на осередки різних видів робіт та відпочинку учнів (осередки навчання, читання, зберігання наочності та навчальних матеріалів, еспозиції, робоче місце вчителя, учня тощо);
- визначення ергономічності меблів (меблі різних ростових груп, наявність підставок для приладдя на стільниці тощо);
- аналіз відсутності/наявності надлишкового нагромадження;
- визначення незагромадженості вікон (відсутність високих вазонів, нагромадження речей, книг, масивних шторів тощо);
- аналіз дотримання балансу у візуальній стимуляції (розумне використання кольорів, наочності, картинок);
- уникнення зайвого візуального шуму (поєднання лунолеуму та шпалер тощо);
- викоистання поверхні стін;
- наявність місць для відпочинку дітей під час перерв (місця для сидіння, настільні ігри тощо);
- облаштовані місця для роботи та відпочинку педагогів (в навчальних кімнатах учительської кімнати).

Оцінювання:

- наскільки комфортно перебувати у закладі учасникам освітнього процесу?
- Чи подобається учасникам освітнього процесу в ліцеї організація простору закладу? Що вони хотіли б змінити?
- Чи використовують вчителі можливості просторової організації в процесі навчання? Чи дозволяють умови обладнання навчальних кабінетів гнучко використовувати простір під час освітнього процесу?
- Чи подобається здобувачам освіти облаштування території? Чи враховується їхня думка при облаштуванні освітнього простору? Чи є місце для рухливих ігор та спокійного відпочинку?
- Чи створені персональні робочі місця та місця для відпочинку педагогічних працівників?

Критерій 1.1.2. Забезпечення ліцею навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідне для реалізації освітньої програми:

- функціонування групи приміщень (навчальні, фізкультурно-спортивні, актовна зала, бібліотека, приміщення для харчування, адміністративні, спеціалізовані, допоміжні та підсобні);
- обладнання навчальних кімнат з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та вимог охорони праці і безпеки життєдіяльності;
- забезпечення класних кімнат (кабінетів) початкової школи наочно-дидактичним матеріалом.

Оцінювання:

- наявність в ліцеї всіх груп приміщень, що передбачені відповідними будівельними та санітарними нормами та необхідні для реалізації освітньої програми ліцею;

- відповідність кількості учнів проктній потужності будівлі;
- забезпечення обладнання навчальних кімнат (кабінетів) реалізації освітньої програми ліцею;
- наявність навчального обладнання для виконання освітньої програми ліцею.

Критерій 1.1.3. Обізнаність здобувачів освіти та працівників ліцею з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій та їх дотримання:

- забезпечення ліцею первинними засобами пожежогасіння;
- обладнання приміщення пожежною сигналізацією;
- наявність та належний стан пожежних виходів, незахаращеність шляхів евакуації;
- занулення і заземлення електрообладнання, яке використовується;
- справність ізоляції електричної проводки;
- обізнаність учнів і працівників ліцею з правилами пожежної безпеки;
- розподіл повноважень з охорони праці серед адміністрації ліцею;
- облаштування навчальних кабінетів, спортивних залів тощо відповідно до правил вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- контроль за безпечним використанням навчального обладнання;
- регулярні інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності як серед учнів, так і працівників під час проведення уроків (практичних занять) з інформатики, мими, фізики, біології, фізичної культури;
- контроль за виконанням правил, дотримання безпеки при використанні обладнання, спортивного інвентаря тощо.

Оцінювання:

- проведення належним чином інструктажів, тренінгів та інших заходів щодо пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності;
- наявність необхідної документації з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, поведінки в умовах надзвичайних ситуацій відповідно до вимог чинного законодавства;
- обізнаність учнів з наявними в ліцеї пожежними виходами, засобами пожежогасіння;
- обізнаність педагогічних працівників з послідовністю необхідних дій при виникненні пожежі чи інших надзвичайних ситуацій, правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Критерій 1.1.4. Обізнаність працівників ліцею з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками ліцею чи раптового погіршення їх стану здоров'я та вжиття ними заходів у таких ситуаціях:

- безпечність території та обладнання ігрових і спортивних майданчиків (неушкодженість покриття, відсутність ям, справність обладнання, відсутність отруйних, колючих рослин);
- безпечність приміщень ліцею (незахаращеність коридорів та рекреацій, маркування на сходах і перилах);
- справність інвентарю та меблів;
- дотримання працівниками ліцею правил і вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності на уроках;

- знання та вміння педагогічних працівників надавати першу (домедичну) допомогу;
- проведення постійної профілактичної роботи з учнями.

Оцінювання:

- проведення в ліцеї навчання/інструктажів педагогічних працівників з питань надання домедичної допомоги, реагування на випадку травмування або погіршення самопочуття дітей під час освітнього процесу;
- ведення в ліцеї неохідної документації щодо реагування на нещасні випадки, травмування учасників освітнього процесу відповідно до вимог чинного законодавства.

Критерій 1.1.5. Створення умов для харчування здобувачів освіти і працівників ліцею:

- належний матеріально-технічний стан харчоблоку та їдальні;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог у приміщеннях, де готується їжа та в їдальні;
- наявність підпису директора у щоденному меню;
- наявність щоденного контролю за якістю продуктів, що надходять до їдальні, умовами їх зберігання, дотриманням термінів реалізації і технології виготовлення страв;
- наявність затвердження примірного 2-тижневого меню і контролю за фактичним його виконанням;
- дотримання санітарно-протиепідемічного режиму на харчоблоці та проходження обов'язкових медичних оглядів працівниками харчоблоку.

Оцінювання:

- організація умов для отримання здорового харчування в ліцеї;
- організування зручного режиму харчування для всіх учнів школи з урахуванням кількості всіх дітей ліцею;
- наявність двотижневого меню;
- наявність проведення регулярного моніторингу стану справ у їдальні;
- врахування адміністрацією ліцею думки дітей, батьків щодо покращення умов харчування, змін у меню;
- розгляд питання здорового харчування на уроках та позакласних заходах.

Критерій 1.1.6. Створення умов для безпечного використання мережі Інтернет, формування навичок безпечної поведінки в Інтернеті в учасників освітнього процесу:

- врахування у політиці закладу:
змісту (доступу до інформації, яка не призначена для дітей відповідного віку); поведінки (пропонування дій, які можуть загрожувати безпеці дітей, шахрайство);
небезпечних контактів (спілкування через чати, файлообмінники, месенджери);
- формування власної політики ліцею щодо безпечного користування мережею Інтернет, яка передбачатиме:
наявність контент-фільтрів;
наявність антивірусних програм та їх вчасного оновлення;

користування Інтернет ресурсами під час навчальних занять під наглядом педагогів;

забезпечення здобувачів освіти та педагогічних працівників навчанням щодо безпечного користування мережею Інтернет;

збереження персональних даних учасників освітнього процесу.

Оцінювання:

- забезпечення наявними фільтрами, антивірусними програмами та іншими заходами безпечного доступу до мережі Інтернет;
- аналіз питання достатності отримання педагогічними працівниками інформації/навчання щодо питань безпеки дітей в Інтернет;
- визначення ступеню захищеності бази персональних даних учасників освітнього процесу;
- розгляд питань безпечного користування Інтернет під час проведення навчальних занять та бесід з учнями в позаурочний час.

Критерій 1.1.7. Застосування підходів для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників:

- наступність ланок освіти.
- залучення усіх учасників освітнього процесу до адаптаційних заходів.

Оцінювання:

- наявність в ліцеї напрацьованих спільно з практичним психологом, педагогами, класними керівниками підходів (методик) для адаптації та інтеграції дітей в освітній процес ліцею;
- визначення застосування методики та підходів до адаптації учнів на практиці;
- забезпечення ліцеєм умов для реалізації принципу наступності в навчанні (співпраця педагогів, розгляд питань наступності на педрадах, залучення практичного психолога);
- врахування та вивчення думки батьків щодо умов адаптації та інтеграції дітей в ліцеї;
- вивчення думки дітей (наскільки комфортно вони почувають себе в ліцеї);
- наявність напрацьованих підходів в ліцеї до адаптації новоприбулих педагогів;
- надання допомоги ліцеєм педагогічним працівникам щодо адаптації до нових умов (при зміні освітньої програми, профілю ліцею, введення нового законодавства в силу тощо).

Вимога/правило 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.

Критерій 1.2.1. Планування та реалізація діяльності щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в ліцеї.

Алгоритм вироблення антибулінгової політики в ліцеї:

- вивчення ситуації;
- створення робочої групи;
- розроблення Плану заходів для запобігання булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насилля;
- ознайомлення всіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою та її складовою – Планом заходів із протидії булінгу (цькуванню);

- схвалення документу рішенням педагогічної ради ліцею, затвердження директором та оприлюднення на сайті закладу.

Оцінювання:

- сформованість в ліцеї антибулінгова політика, обізнаність з нею учасників освітнього процесу;
- оприлюднення Плану запобігання булінгу (цькуванню), виконання запланованих заходів, ступінь охоплення ними всіх аспектів життя ліцею;
- залучення представників територіального органу (підрозділу) Національної поліції до розроблення Плану заходів, інформаційно-просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу;
- проведення інформаційних заходів для батьків щодо пропусків занять, профілактики насильства у дитячому колективі, кібербулінгу тощо.

Критерій 1.2.2. Наявність правил поведінки учасників освітнього процесу в КЗ "Гайворонський ліцей № 2", які забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини:.

Алгоритм вироблення правил поведінки в ліцеї:

- встановлення "очікувань" щодо поведінки учасників освітнього процесу;
- розроблення правил;
- ознайомлення з правилами поведінки учасників освітнього процесу, їх обговорення та за потреби коригування;
- затвердження правил;
- оприлюднення правил.

Оцінювання:

- чи розроблені правила поведінки для всіх учасників освітнього процесу?
- чи ознайомлені учасники освітнього процесу з правилами поведінки?
- чи є правила поведінки в ліцеї дієвими та функціональними?
- чи проводить ліцей моніторинг зміни динаміки порушень правил поведінки здобувачами освіти?

Критерій 1.2.3. Дотримання адміністрацією, педагогічними працівниками ліцею протидії булінгу (цькуванню), іншому насильству, порядку реагування на їх прояви:

- права та обов'язки педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу – повідомлення адміністрації ліцею про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію, яку отримали від інших осіб, вжиття невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування) згідно частини 2 статті 54 Закону України "Про освіту";
- аналіз відвідування здобувачами освіти ліцею;
- робота психологічної служби з виявлення, реагування та запобігання булінгу (цькування) в дитячому колективі;
- реагування на всі звернення про випадки булінгу (цькування) в дитячому колективі.

Оцінювання:

- організація навчання педагогічних працівників навчання із запобігання та протидії насильству і булінгу;

- здійснення щорічного оновлення Плану заходів із запобігання булінгу та дискримінації. Визначення дієвості такого плану;
- здійснення регулярного аналізу причин пропусків занять з учнями та, у разі необхідності, проведення відповідної роботи з учнями, батьками, в тому числі за участю служби у справах дітей;
- дотримання адміністрацією та педагогічними працівниками прийнятого в ліцеї порядку реагування на звернення про випадки булінгу;
- наявність повідомлень правоохоронним органам та службі у справах дітей про випадки булінгу.

Вимога/правило 1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

Критерій 1.3.1. Облаштування з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування приміщення та території ліцею:

- внесення змін чи модифікацій до будівель (встановлення пандусу, зміна розміру дверного проходу, встановлення автоматичних дверей, перефарбування приміщення тощо);
- пристосування (модифікація) простору (доступність до туалетних кімнат, достатній для пересування простір між меблями у класній кімнаті, зонування приміщення тощо);
- інформативність (наявність позначок, написів на дверях, вказівників);
- обладнання (підйомники, лампи на столах, меблі, висота яких регулюється).

Оцінювання:

- зручність у ліцеї усім учасникам освітнього процесу (чи в рівній мірі всі можуть користуватися приміщеннями та територією?);
- наявність у ліцеї плану дій (кроків) для покращення доступності.

Узгодження

такого плану із засновником. Наявність прогресу у реалізації плану.

Критерій 1.3.2. Застосування методики та технологій роботи з дітьми з особливими освітніми потребами:

- створення робочої групи з проблеми адаптації дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі;
- проведення консультацій з батьками з особливостей навчання та розвитку дитини з ООП;
- проведення консультацій з учителями, які навчали дитину в попередні роки чи в інших закладах освіти;
- аналіз особливостей психофізичного розвитку учнів з особливими освітніми потребами, соціальних умов розвитку, виявлення разом з учнями і практичним психологом труднощів і проблем, які відчуються при сприйнятті навчального матеріалу;
- зосередження уваги на сильних сторонах учня під час проведення навчальних занять;

- підтримка позитивної мотивації навчання;
- звернення уваги на особистісно орієнтоване навчання (побудова занять на особистісно орієнтованій взаємодії), індивідуальну освітню траєкторію (розроблення індивідуальних освітніх траєкторій з предметів, за допомогою яких

можна визначити індивідуальну швидкість засвоєння навчального матеріалу, необхідний рівень засвоєння), формування оцінювання (використання оцінювання, що спрямоване не на фіксацію результату, а на оцінювання процесу навчання), кооперативне навчання (групові форми роботи, що дозволяють учням з особливими освітніми потребами інтегруватись до учнівського колективу, відчувати допомогу та підтримку однокласників), SMART-технології для дітей з особливими освітніми потребами (використання інтерактивного програмного навчального комплексу, що сприяє активізації пізнавальної, творчої та активної діяльності дітей під час навчальних занять).

Оцінювання:

- використання методів і форм роботи вчителями у процесі проведення навчальних занять у класах, де є діти з особливими освітніми потребами;
- розгляд в структурі науково-методичної роботи питання методик роботи з дітьми з ООП;
- ступінь забезпеченості ліцею необхідним обладнанням для роботи з дітьми з ООП;
- ступінь забезпеченості ліцею кадровим персоналом для роботи з дітьми з ООП;
- визначення ступеню надання методичної допомоги педагогам для роботи з дітьми з ООП, визначення аспектів потрібної допомоги.

Критерій 1.3.3. Взаємодія ліцею з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучення їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти:

- засідання команди психолого-педагогічного супроводу (не рідше двох разів на рік);
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам щодо особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

Оцінювання:

- ступінь регулярності комунікації з батьками дітей з особливими освітніми потребами, відповідність комунікації та співпраці очікуванням батьків;
- наявність в ліцеї команди психолого-педагогічного супроводу та плану її роботи;
- ступінь ефективності роботи команди психолого-педагогічного супроводу, та визначення досягнень поставлених завдань.

Критерій 1.3.4. Мотивування освітнього середовища здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя:

- максимальне залучення учасників освітнього процесу до прийняття рішень щодо змін в організації освітнього середовища;
- дотримання балансу у "володінні" та "залученості" до формування освітнього середовища;
- забезпечення динамічності освітнього середовища;
- проведення навчальних занять поза межами класу тощо.

Оцінювання:

- відображення у стратегії розвитку ліцею заходів із вдосконалення освітнього середовища;
- визначення заходів із вдосконалення мотивуючого освітнього середовища, що зазначені в річному плані роботи ліцею та ступінь залучення учасників освітнього процесу до них;
- аналіз питання: наскільки дозволяє наявне у ліцеї обладнання загального і навчального призначення забезпечити оволодіння учнями ключовими компетентностями?;
- визначення забезпеченості в ліцеї освітнього середовища у напрямі здоров'язбереження та здорового способу життя.

Критерій 1.3.5. Створення в ліцеї простору інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека):

- інформаційний супровід освітнього процесу;
- формування в учасників освітнього процесу інформаційної компетентності;
- зберігання інформаційних ресурсів, створених у ліцеї;
- створення архіву відео- й аудіоматеріалів про заходи, проведені в ліцеї, урочисті зібрання, пам'ятні дати.

Оцінювання:

- частота відвідування здобувачами освіти бібліотеки;
- мета відвідування здобувачами освіти бібліотеки;
- зручність і мотивування до навчання простору бібліотеки;
- визначення ступеня отримання вчителями та учнями достатньої підтримки від бібліотеки для реалізації завдань освітнього процесу;
- визначення наявності в стратегії розвитку та річному плані роботи ліцею питання із вдосконалення інформаційного простору в ліцеї;
- визначення ступеня сприяння ліцею вдосконалення професійної майстерності працівників бібліотеки.

ІХ. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Оцінка ефективності управління освітнім процесом - важлива проблема забезпечення якості освітнього процесу в цілому, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

9.2. Рівень розвитку сучасної освіти вимагає високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей, серед яких:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.

- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

9.3. Ефективність управлінської діяльності ліцею характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, для яких проводиться самоаналіз:

- стратегічне планування розвитку ліцею, ґрунтоване на висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування розвитку ліцею, що формується на стратегічних засадах;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- реальне календарне планування з урахуванням усіх напрямків діяльності ліцею з доведенням до відома усіх рівнів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про ліцей (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо);
- створення повноцінних умов функціонування ліцею (безпечні та гігієнічні);
- наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку здобувачів освіти та педагогічного колективу;
- застосування ІКТ-технологій в освітньому процесі та повсякденному житті;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.

9.4. Зміни та доповнення до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Клімунському закладі "Гайворонський ліцей № 2" Гайворонської міської ради Кіровоградської області можуть вноситися протягом будь-якого часу.

9.5. Всі питання, які не врегульовані даним Положенням, вирішуються згідно чинного законодавства.

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

протокол № 1 від 31.08.2020